

Utskrift av protokollen fra tinget holdt for Fanne otting 01 Okt 1701.

Romsdal sorenskriveri, Tingbok 1A 04, 1700-1705, sidene [39b-42a](#)

Anno 1701 dend 5 8br¹: blef det Aldmindelige Høste ting paa dend gaard Mojsset i Fanne otting holden overværende Kongl: Ms: Fouged Sr. Morten Schultz oc Eedsvorne Laugrettismend Nemlig:

Knud Baarsøn Næss,
Peder Lassesøn Opdall,
Erich Olsøn Kleive,
Olle Iversøn Eje,

Morten Pedersøn Stoeche,
Peder Joensøn Haugnæs,
Olle Ellingss: Skiedzvig,
Anders Lassess: Hungnæs

Publiceret Hans Kongl: Ms: 2de Allernaads:te Befallinge som veed Vaagøe otting findes Specificeret.

Etter Velbaarne Hr: Stifftbefallings Mands andordning blef til Laugrettismend opnevnt, Retten det Aar 1703 at betiene Nemlig: Jøsten Bøgdelien, Erich Lien, Knud Ved Elfven, Jon Knudss: Høstachlien, Anders Andersøn Istad, Knut Andersss: ibid, Knud Gammelsetter oc Anders ytter Steenløss.

Publiceret Højædle oc Velbaarne Hr: Stifftbefallings Mand Iver von Ahnens grundeseddel, given Hans Nielsøn, paa den grund paa Molde Ladested, som Baltzer Troensøn fra døde, oc der af give aarlig grundeleje Een Rixdr oc arbeide udi otte dage, Datt: Molde dend = 16 Marti 1701.

Publiceret Sr: Ludvig Iversøns Bøxseddel given Niels Arnesøn paa Een Vog Fiskes Leje i den gaard Kringstad, som Baltzer ibid. til forne har Brugt, oc formedelst² fattigdom oc alderdom skal vere fra gaaen. Datt. Kopperholmen d. 20 Maj 1701.

Publiceret H: Majour Rønnes Bøxseddel given Knud Sivertsøn til sammen paa Een Vog Fiskes Leie i den gaard Hofdenachen, Datt. Fugelset dend 3 April 1684 oc dend 29 Juni 1690.

Olle Axelsen oc Olle Arnesen Istad, stefnt Anders Lassesen oc Marite Iversdatter begge tienede Olle Arnesen Istad, samt Marite Olle Axelsens datter, til at Vidne oc forklare, hvad overløst, Vold oc Slagsmaal, som Aslach Olsøn, Bottel Ellingss:, Siur Amundss: oc Olle Bergesøn alle Boende paa den gaard Inder-gaard i Batnfiorden i Gimbnæs Tinglaug oc Nordmørs fougderier dend 1 Aug: sidst Leds³ paa dems: i deris Engesletter i Marchen, da de Vare paa deris arbeide, beginge oc øvede, saa oc, stefnt Knud Andersss: Istad oc Anders Andersss: ibid: til at forkare hvorledes Citanterne⁴ af forbem:te⁵ mend paa Indergaarden befantes at vere medhandlet, da de af Marchen Hiem kom, saa oc var stefnt Bedscherer⁶ Msr: Jens Odensen, til at Vidne oc forklare hvorledis ermelte Citanter forefantest, da de til Hannem under Cuur oc til Lægedom bleve henførte.

Til disse forbem:te Vidner at paa høre hafde Citanterne, veed Lensmand Knud Kiøstelss: Echrem oc Cristopher Michelsen Talberg dend 6 Sept: nest afvigte⁷, til kaldet oc indstefnt overmelte fiire Bundemend paa Indergaarden i Batnfiorden boende, til at svare, om de noget med de faldende vidne have at indvende eller sige alt til sagens vidne udfør paa sine steder;

Hvor da først de paaklagede Bønder af Indergaarden bleve 3de ganger paa raabte, men ingen fantest, som her til vilde svahre. Hvor som stefningsmændene Knud Kiøstelsen Echrem oc Cristopher Talberg effter Lovens tilhold afhiemlede Stefnemaalet, at de som melt dend 6 7de:⁸ sidst afvigte, vare paa Indergaarden i Batnfiorden, oc da paa Citanternis Veigne indstefnte Indergaardsmænd, at høre paa de vidner som Citanterne mod dems: agtede at føre om deris Voldelige adferd;

Der effter blef de indstefnte prof, Eeden forelæst, oc formaned sin sandhed at Vidne och udsige;

Hvor paa Anders Lassesen først blef frem Kaldet som vidnet, at hand var bortkiørt med et Høe Lass, oc da hand kom tilbage møtte Bottel Indergaarden af Nordmøre hannem med een stour i haanden, oc uden nogen tiltahle slog hannem der med over Haanden oc Ryggen, saa hand af samme Slag, iche paa een Maanedes tiid sin Huusbonde nogen ret tieneste Kunde give, oc da hand saaledis var Slaget, gich hand op til sin Huusbonde Olle Arness: Istad, som sad paa Marchen, elendig oc ille omhandlet oc Slaget blaa oc blodig, oc runde om hannem stod da Bottel, Sivert oc Olle Bergesen Indergaarden, di 2de med hver sin stour i handen oc den 3de: med et Riveskafft, da bad ermelte hans hossbunde Olle Arness: Istad, forbem:te 3de: Indergaardsmænd, at hand maatte komme Levende igien i sit huus, der paa de svarede, at di iche vare komme paa den maade at hand skulde komme med Lif hiem.

Der nest blef Marite Iversdatter fremkaldet, sin sandhed at vidne som Hun forklarede saaledis: at hun var i Marchen meed sin Hossbunde Olle Arness: at indkiøre Høe, kom Aslach Indergaarden med een Rive i haanden, oc Løb til hines Hossbunds grande Olle Axelsen Istad, oc uden ringeste til tahle Slog hans: i Hovedet, saa Riven gich i støcher oc blodet rand over hans gandske Krop, oc der af falt til Jorden, oc da hans Hustru Torberg Serqvessdatter der til Kom, slap hand Manden, som laag paa Jorden oc tog fat paa hende, oc Slog hende til marchen; Imidlertiid kom een anden af Indergaardsmændene oc uden nogen tilsigelse Slog til hines Hossbunde Olle Arness: Istad med een Rive eller Lurch i Hovedet, saa blodet rand, oc som hines Hossbunde vilde verge sig for videre Hug, falt di begge over ende oc da kom di andre 2de Indegaardsmænd, med hver sin Rive eller stour i Haanden, oc Sloge paa hines Hossbunde med ald magt, saa blodet gandske forløb hans: oc kunde intet verge sig, oc Bad dems: at motte beholde sit Lif, der til de svarede: at de iche vare kome paa den maade, at Hand skulde blive Levende, oc da hun saag sin Hossbunde saa voldelig blef tracteret, gich hun i stoer fryct oc redsel til demmem, oc Bad de vilde for Guds skyld, iche dræbe hannem, hvor paa een af demmem sprang effter hinde med een Lurch, oc som hun undløb, kaste hand samme Lurch effter hinde. Disse 3de mends nafne som hines Hossbunde Sloge sagde hun at vere, Bottel, Siur oc Olle Indergaarden i Batnfiorden.

Der effter fremstoed Marite Olsdatter som vidnede: At hun var med sin fader oc Raget Høe, hvor da Aslach Indergaarden, kom gangende oc hafde een Rive i haanden, oc der med uden nogen tahle slog hines fader Olle Axelsen Istad stiltiende i hovedet, saa blodet rand hans: gandske over, oc hand der af falt i Besvimelse til Jorden, oc da hines Moder Torberg Serqvessdatter tilløb at redde sin Mand, slap hand hannem, oc tog fat paa hinde og Slog 2de tender i munden Løs. Imidlertid som dette passeret, saag hun Bottel, Siur oc Olle Indergaarden Slage oc Voldelige handlede med Olle Arness: Istad saa hans hoved siuntest som det var Kløvet. Der effter tog Bottel Indergaarden alle deris River oc Brød i synder, oc med den eene Slog hines Broder Bottel Olsen et stort hull i hovedet oc begge hans hender fordervet.

Der effter bleve de indstefnte mend Knud Anderss: oc Anders Anderss: Istad, fremkaldet, som forklarede at deris Naboer Olle Axelsen oc Olle Arness: Istad, komme hiem af Marchen beklagede di den store overlast dems: af Indergaards Mendene i Batnfiordsen var tilføyed, oc Bad dems: føre sig til Bedscherer paa Molde, saa som de vare gandske forslagene, oc iche uden deris Hielp, goed for did at Komme, hvilchet de oc gjorde, oc da de til Mr: Jens Odenss: paa Molde udkom blef disse Slagne mends skade strax af hans: effterseed, oc da blodet af demmem begge var afvasket, befantist Olle Arnesen at have 2de store oc Lange Saar eller hull i hovedet oc et mindre bag udi Nachen, oc Olle Axelsen udi hovedet 2de Saar, oc Reven udi Andsichtet; Videre forklarede de at disse Slagnemend med stor nød af afmegtighed komme til oc fra Søes⁹, saa som di beklagede |: oc allermedst Olle Arness: :|¹⁰ at deris gandske Krop var forderve Slagen oc Knuuset, saa ingen af dems: siden den tiid noget synderlig arbeide, har kundet gjort eller udrettet hvor for ocsaa dette Slagne Høe, saa gandske fordervet i Huus indkom, som ellers den dag da mishandlingen skeede, gandske gaat kunde indkommed.

Bedscheren Mr: Jens Odensen som var udi Retten forklarede, at disse 2de Mend Olle Axelsen oc Olle Arnes Istad, bleve af forbem:te deris grander udførde til hannem, oc vare i synderlighed Olle Arnes. meget ilde faren oc Slagedes sunder, forklarede hand som forbemelte af deris grander Knud oc Anders Andersønner er udsagt oc Vidned.

Sr: Ludvig Iversøn tilsporde tilstedeverende Almue om demmem iche vitterligt, at de 2de Kirchens Jorder, Nemlig Bierchelian som skylder Aarlig 1 vog Fisk oc Qvistsetter 1 vog Fisk, udi indeverende oc forgangne aar, haver ligget øde oc under forfald, der til blef svaret, at demmem er vitterligt at, ermelte Jorder haver Ligget aldeelis øde oc u-brugt, saa gandsche indtet noget der fore i gressleje eller i anden maade her vaare at faa.

--- ooo0ooo ---

Fotnoter:

¹ 8br = Åttende måneden, dvs. oktober. Husk at den julianske kalenderen (der mars opprinnelig var den første måneden, og altså oktober den åttende) ble skiftet ut i 1700 i Norge, men den Gregorianske kalenderen brukte nok litt tid på å bli etablert i norsk dagligliv og blant embetsskriverne.

² Formedelst = på grunn av

³ Sidst Leds = Sidstleden (ODS) = forleden (det må her bli foregående år, 1700)

⁴ Citant = person, der stævner en anden for retten i en civil sag; sagsøger (Ordbog over det danske Sprog, ODS)

⁵ Forbm:te, overmelte, bemelte, ermelte etc. viser til ”tidligere nevnte”.

⁶ Bedscherer = Besjkærer? Jens Odensen (Audunsønn) omtales som barbermester iflg. Molde Kirkes Regnskabsbog (side 19) ved regnskapsavslutningen 1696 (Kilde: Collin/Aarønes sine Moldesider). Han oppsøkes tydeligvis av Istadkarene av medisinske grunner, som datidens lege.

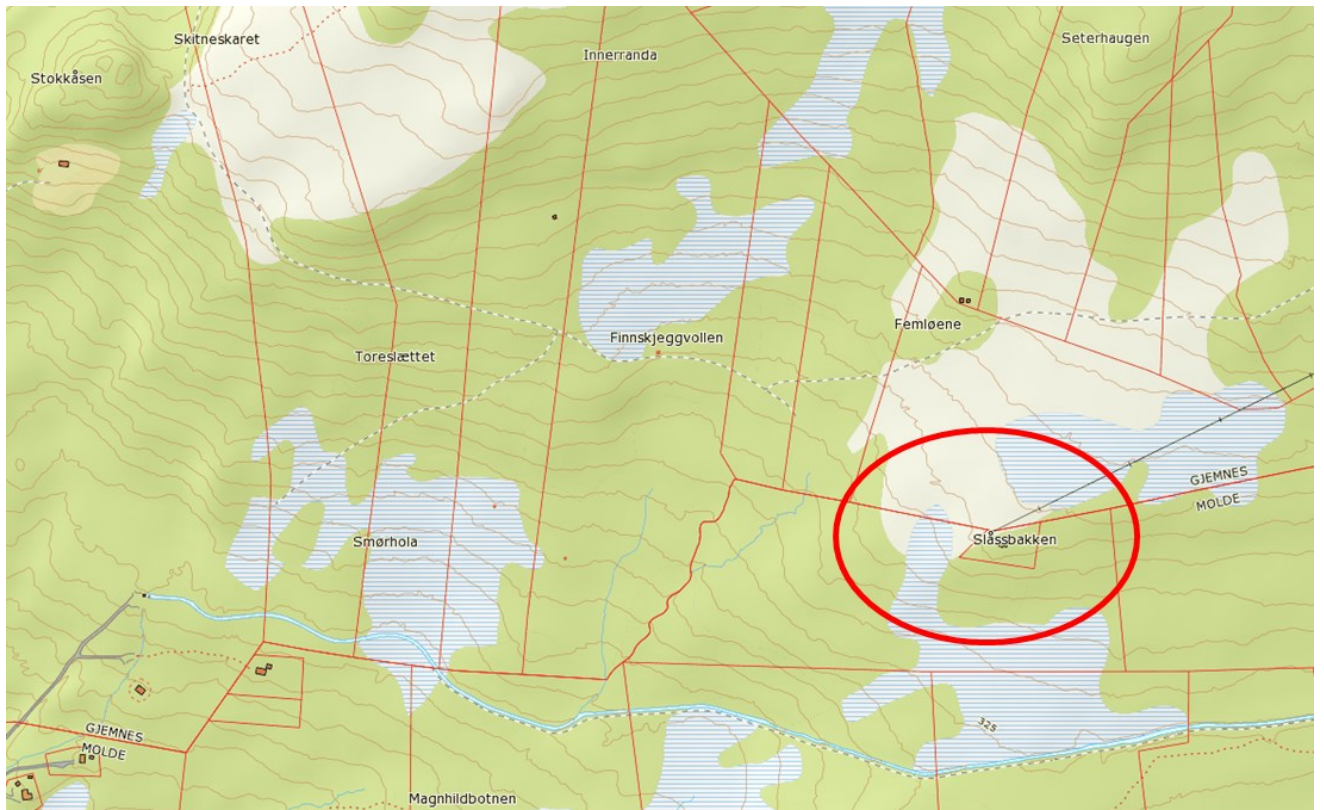
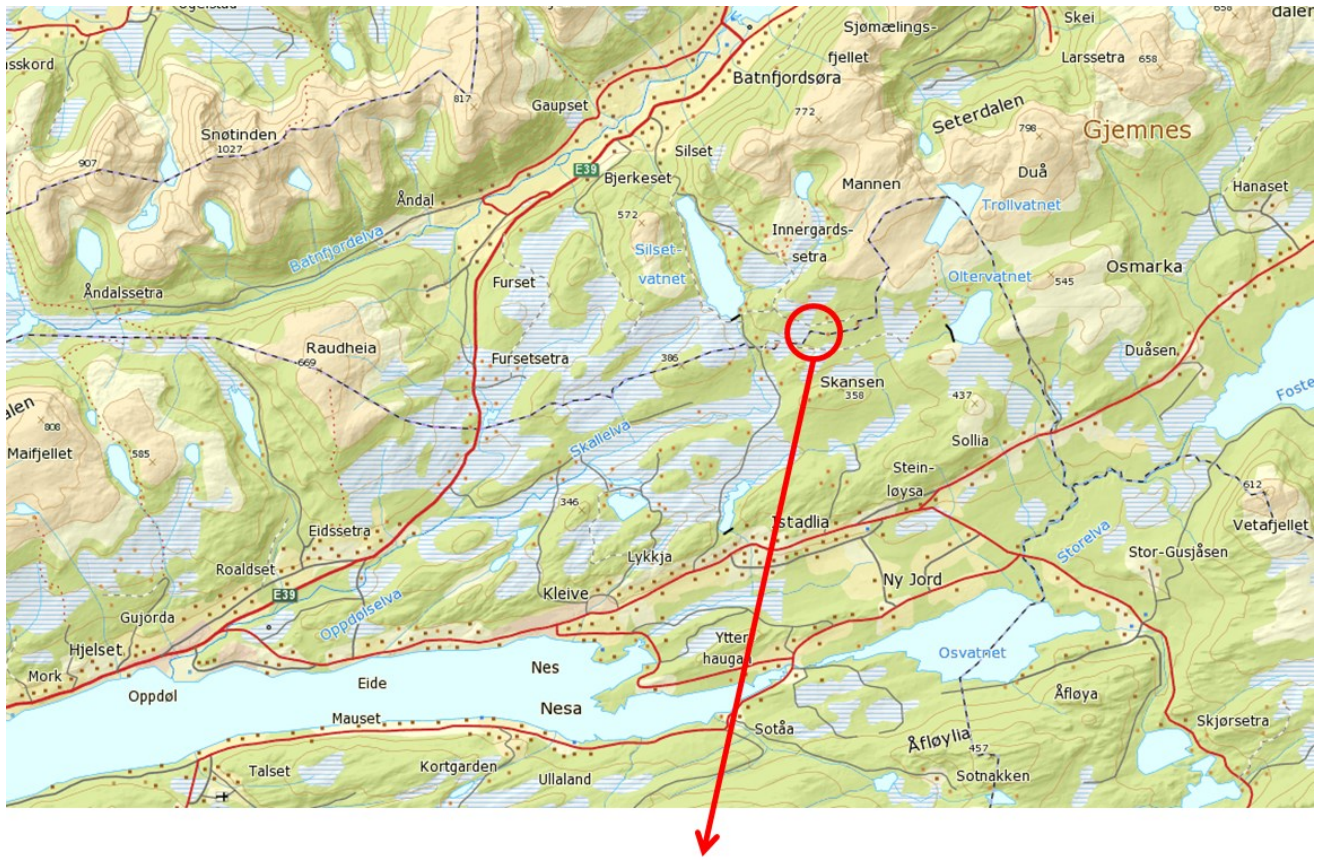
⁷ Nest afvigte = siste, forrige

⁸ 7de = Syvende måned, dvs. September (se forrige kalendermerknad)

⁹ Til oc fra Søes: Det ser ut som Andersønnene har rodd Nøristadkarene til/fra «legen» på Molde.

¹⁰ Symbolene |: og |: brukes for å markere hhv. start og slutt på en innskutt bisetning

Mulig åsted for slåsskampen i Istadmarken anno 1700.

Mulig årsak for slåsskampen i Istadmarken anno 1700.

Det er beretninger om flere bataljer i fjellslettene mellom Istadgardingene og Batnfjordingene pga. bytet (grensene) mellom eiendommene (dvs. Nordmørsbytet): Hvor høyt oppe i Randa (atti Ra'n) skulle bytet gå?

Kåre Magne Holsbøvåg omtaler dette på side 130 i *Stadnamnboka for Molde kommune*, trolig basert på lærer Knut Solemdals nedtegnelser gjengitt i Bolsøybok 1, s.594: «*Nordmøringane og romsdalingane hev ofte vore usams om bytet atti Ran. Ein gong ville battenfjordingane kome like heim på Skansen. Men då samla dei seg både istadkarane og kleivingane og møtte battenfjordingane atti Ra'n. Der rauk dei i hop og slost oppå ein bakke. Ein tå istadkarå brukte eit beksel å slå med. Han slo sund kjaken på ein battenfjording so han var skeiv i kjefta all sin dag sidan. Etterpå vart det rettsak, men bytet vart atti Ra'n. Bakken der dei møttest kallast Slåstbakkjinn den dag i dag.*»

Med bytet «like heim på Skansen» ville det blitt rikelig med fjellsletter for Nordmøringene! Se på øverste kartutsnittet der den stiplede fogderigrensen altså skulle trekkes godt sør for den røde sirkelen – under bildekanten – iflg. Batnfjordingene.

Teigen der Slåssbakken ligger, og de rundtliggene teigene tilhører brukene Istad 78/6, 78/11 og 78/14. En gang i tiden var de alle en del av Nøristad, så ble gården delt i Nøristad og Istadkroken. I 1878 ble Istadkroken igjen delt i Vestre (78/11) og Østre (78/14). Det går rett slektslinje fra den fordervetslåtte Ole Arnesen Istad, via sønnen Arne Olsen Istad, til hans datter Marit som giftet seg med Knut Ravaldsen Øren – en kjenning for dem som følger slektene inne i Fanne.
